ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
PRATIBIMBA –Multidisciplinary Kannada Research Journal of IIMRD
ISSN: 2582-2284
Vol-7 Issue-5, March - April 2026, Pp. 58-62
©*IIMRD*, Mysuru
IIMRD JOURNALS
www.iimrd.com

ರಾಗಂ ಅವರ 'ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಖಿನಾ' ಕಥಾ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ

ಡಾ.ದೇವಿಕ.ಎಸ್[1] ಮತ್ತು ಡಾ. ರಾಜೇಶ್ ಬೆಜ್ಜಂಗಳ[2]
[1]ಪೋಸ್ಟ್ ಡಾಕ್ಟರಲ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಫೆಲೋ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಕಲಾ ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು
[2]ಸಂಶೋಧನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಕಲಾ ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಗಳೂರು

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕರಾದ ರಾಗಂ (ಡಾ. ರಾಜಶೇಖರಯ್ಯ ಜಿ. ಮಠಪತಿ) ಅವರ 'ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಖಿನಾ' ಕಥಾ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿನ 'ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ'ವನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಲೇಖನವು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಲೇಖನವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ಸಂಕಲನದ ಮೂರು ಆಯಾಮದ ಕಥೆಗಳಾದ 'ಬಾಳದವಳು ಬೆಳಗಿದಳ್', 'ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಖಿನಾ' ಹಾಗೂ 'ಶಿವನಿಚ್ಚೆ'ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಚಿನ ಬದುಕಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಹಿಳೆಯ ತ್ಯಾಗ, ಅಸಹಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಬಳಗಲಿ ಆಯಿ' ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯ ಅದೃಶ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, 'ಸಕೀನಾ' ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಅಪರಾಧ ಜಗತ್ತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪರಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ 'ಯಮನವ್ವ'ಳ ಮೂಲಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ರಾಗಂ ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಪಾತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸದೆ, ಅವಳ ಮೌನ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): *ರಾಗಂ, ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ, ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಖಿನಾ, ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಬಾಳದವಳು ಬೆಳಗಿದಳ್, ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ,*

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಲೇಖಕರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರಾಗಂ ಅವರು, 1971ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು; ಇವರ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಡಾ. ರಾಜಶೇಖರಯ್ಯ ಜಿ.

Please cite this article as: ದೇವಿಕ.ಎಸ್ ಮತ್ತು ರಾಜೇಶ್ ಬೆಜ್ಜಂಗಳ. (2026). ರಾಗಂ ಅವರ 'ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಖಿನಾ' ಕಥಾ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: *ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 7(5). ಪು.ಸಂ.* 58–62

ಮಠಪತಿ. ಅವರು ಕಾವ್ಯ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಯಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ಬದುಕು, ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಒಳಗಿನ ತಲ್ಲಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. "ದಂಡಿ" ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗಳಿಸಿದ ಅವರ 'ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಖಿನಾ' ಕಥಾ ಸಂಕಲನವು ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬಂಡಾಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ವೈದೇಹಿ, ಸರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರಂತಹ ಲೇಖಕಿಯರು ಮಹಿಳೆಯರ ದೈನಂದಿನ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವು ಕೇವಲ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ; ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ, ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಮತ್ತು ವಸುಧೇಂದ್ರ ಅವರಂತಹ ಪುರುಷ ಲೇಖಕರೂ ಸಹ ಸ್ತ್ರೀ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಗಂ ಅವರು ಇದೇ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಸಂಕಲನದ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ತ್ಯಾಗ, ಅಸಹಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ಮೌನ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ 'ಬಾಳದವಳು ಬೆಳಗಿದಳೆ', 'ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಕೀನಾ' ಹಾಗೂ 'ಶಿವನಿಚ್ಚೆ' ಕಥೆಗಳು ಕೇವಲ ಪಾತ್ರಗಳ ಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅವು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಕನ್ನಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಗಂ ಅವರ ಬರಹವು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೌನ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

1. 'ಬಾಳದವಳು ಬೆಳಗಿದಳೆ' – ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಅದೃಶ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿರಾಟ ದರ್ಶನ

ರಾಗಂ ಅವರ 'ಬಾಳದವಳು ಬೆಳಗಿದಳೆ' ಕಥೆಯು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಅದೃಶ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಒಂದು ವಿರಾಟ ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರವಾದ 'ಬಳಗಲಿ ಆಯಿ', ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಮರಣೀಯ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕಥೆಯ ಮೊದಲಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಆಯಿಯ ಪಾತ್ರವು 'ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲಶಕ್ತಿ'ಯಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ತನ್ನದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಲಹುವ ಆಯಿ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವಂಶಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ 'ಮಾತೃತ್ವ'ದ ಸಂಕೇತ. ಲೇಖಕರ ಜನನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಯಿ ತೋರಿದ ಹಠ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ; ಅದು ಮಗು ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಆಕೆ ಪಟ್ಟ ಮಾನಸಿಕ ಹೋರಾಟ. "ಹಡೆದವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಹೆರಿಗೆಯ ನೋವು" ಎಂಬ ಆಕೆಯ ಮಾರ್ಮಿಕ ನುಡಿ,

ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಮತ್ತೊಂದು ಜೀವವನ್ನು ಈ ಭೂಮಿಗೆ ತರಲು ಪಡುವ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅರಿತ ಸಹಜ ಸಂವೇದನೆಯಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರಿದು, ಆಯಿಯ ಪಾತ್ರವು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಯಕತ್ವ' ಮತ್ತು 'ಧೈರ್ಯ'ದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಊರಿನ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಕಳ್ಳರ ಭಯದಿಂದ ಪ್ರಾಣಭಯದಲ್ಲಿ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋದಾಗ, ಈ ಮುದಿ ಜೀವವೊಂದು ಮಲ್ಲಾಬಸವಣ್ಣನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ನೈತಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ. ಕಳ್ಳರನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಕೆಯ ಗುಣವು ಮಹಿಳೆಯ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕಳ್ಳರೇ ಆಕೆಗೆ ಹಣ ನೀಡಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಹೋಗುವ ಘಟನೆಯು ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಕಥೆಯ ಅತ್ಯಂತ ನೋವಿನ ಆಯಾಮವೆಂದರೆ ಅದು 'ಅದೃಶ್ಯೀಕರಣ'. ತನ್ನ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗಾಗಿ ಧಾರೆ ಎರೆದ ಆಕೆಗೆ, ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಜ್ಜನ 'ಪುರುಷ ಅಹಂ' ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಸಮಾಜವು ಎಷ್ಟು ಸಹಜವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನಸ್ಸು ಇರಬಹುದು ಎಂಬ ಅರಿವೇ ಮನೆಯವರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತಾನು ಯಾರಿಗೂ ಹೊರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಬಯಸುವ ಆಯಿ, ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ 'ಶಿವಲಿಂಗ'ವು ಲೌಕಿಕ ಬಂಧಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಆಯಿ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಪಡೆಯದ 'ಬಾಳದವಳು' ಎಂದು ಕಂಡರೂ, ತನ್ನ ಅಳಿವಿನ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಬೆಳಕಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾಳೆ.

2. 'ಸುಪಾರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಕೀನಾ' – ಅಪರಾಧ ಜಗತ್ತಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಅಸಹಾಯಕತೆ

ಈ ಕಥೆಯು ವಿಜಯಪುರದ ಅಪರಾಧ ಜಗತ್ತಿನ ಕರಾಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪರಾವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೌರ್ಯದ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡ 'ಸಕೀನಾ' ಎಂಬ ಮಹಿಳೆಯ ದುರಂತ ಬದುಕಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಕೀನಾಳ ಜೀವನವು ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುರುಷನ ವಶಕ್ಕೆ ಹೋದಂತಿದೆ. ಮೊದಲ ಪತಿ ಇರ್ಫಾನ್‌ನ ದೈಹಿಕ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಲು ಬಂದ ಸ್ವಾಮಿ, ಆಕೆಗೆ ನೀಡಿದ್ದು ನಿಜವಾದ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ 'ಒಡೆಯ'ನ ಅಧೀನತೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಪುರುಷನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಒಬ್ಬ ಸುಪಾರಿ ಹಂತಕನಾಗಿದ್ದರೂ ಸಕೀನಾಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಲೆ ಭಯಾನಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಕೀನಾಳ ಪಾನ್ ಅಂಗಡಿಯೇ ಸುಪಾರಿ ಪಡೆಯುವ 'ಹಪ್ತಾ ಸೆಂಟರ್' ಆಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಕೆ ಈ ರಕ್ತಸಿಕ್ತ ಬದುಕನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧೀಕರಣವನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಥೆಯ ಅಂತ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾದ 'ಶೂನ್ಯತೆ'ಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಪೊಲೀಸ್ ಎನ್‌ಕೌಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತ್ತಾಗ, ಪೊಲೀಸರು ನೀಡುವ 'ಗುಣಾಕಾರ'ದ (X) ಗುರುತಿರುವ ಚೀಟಿಯು ಸಕೀನಾಳ

ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಂಕಟವನ್ನು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅವಳು ನಂಬಿದ 'ಒಡೆಯ' ಆಕೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಹೆಣವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಆಕೆ ಮತ್ತೆ ಅನಾಥಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಚಿತ್ರಣವು ಸರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನತೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ.

3. 'ಶಿವನಿಚ್ಛೆ' – ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಮೌನ ಸಂಕಟ

'ಶಿವನಿಚ್ಛೆ' ಕಥೆಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬದ್ಧತೆಗಳ ನಡುವೆ ಮಹಿಳೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಹೇಗೆ ನುಜ್ಜುಗುಜ್ಜಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಮನವ್ವಳ ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಮನವ್ವ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತ್ಯಾಗದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಸನಯ್ಯನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಧಾರೆ ಎರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಮೂರೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ವಿಧವೆಯಾದ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಜವು "ರಂಡೆ–ಮುಂಡೆ" ಎಂದು ಲಾಂಛನಗೊಳಿಸಿದರೂ ಆಕೆ ಎದೆಗುಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಮಠದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯಾದ ಯಮನವ್ವಳ ಪಾತ್ರ ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸನಯ್ಯನ ಅಪರಾಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದಾಗ ಆಕೆಯ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಕನಸುಗಳು ಭಗ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿರಿಯ ಗುರುಗಳು ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದಾಗ ವೈದ್ಯರು ಹೇಳುವ "ಶಿವನಿಚ್ಛೆ" ಎಂಬ ಶಬ್ದವೇ ಯಮನವ್ವಳ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ತ್ಯಾಗಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಸಹನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜವು ಕೇವಲ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಆಕೆಗೆ ಗೌರವಯುತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ವೈದೇಹಿಯವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯ ಮೌನ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಇದು ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. 'ಶಿವನಿಚ್ಛೆ' ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ದೈವದ ನಿರ್ಧಾರವಲ್ಲ, ಅದು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಹಿಳೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಬಳಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕಹಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಬಯಲು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ರಾಗಂ ಅವರ ಈ ಮೂರು ಕಥೆಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂದ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕೊಡುಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ಬಳಗಲಿ ಆಯಿ, ಸಕೀನಾ ಮತ್ತು ಯಮನವ್ವ—ಈ ಮೂವರೂ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಸುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಳಗಲಿ ಆಯಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಅಳಿಸಿ ತ್ಯಾಗದ ಪರಮೋಚ್ಚ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದರೆ, ಸಕೀನಾ ಅಪರಾಧ ಲೋಕದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ಶೂನ್ಯತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಯಮನವ್ವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ನಡುವೆ ತನ್ನ ಕನಸುಗಳನ್ನು 'ಶಿವನಿಚ್ಛೆ'ಗೆ ಬಲಿಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಕಥೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ದೇವತೆಯೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಸಮಾಜವು, ಅವಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ರಾಗಂ ಅವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲ; ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ (feminist criticism) ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಅಡುಗೆಮನೆಗೆ ಅಥವಾ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸದೆ, ಅವಳ ಒಳಗಿನ ಅದಮ್ಯ ಶಕ್ತಿ, ಅಪಾರ ಸಹನೆ ಮತ್ತು ಮೌನ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಈ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಗಿದ್ದಾರೆ. "ಬಾಳದವಳು ಬೆಳಗಿದಳೆ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಸಾರವು ಈ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಾ, ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕು ಬದಲಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ಬದಲಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಮೂರ್ತ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಈ ಸಂಕಲನವು ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ಥಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಗಂ ಅವರ ಲೇಖನಿಯು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ಆಳವನ್ನು ತಲುಪುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರೌಢ ಬರಹಗಳು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದಾರಿದೀಪವಾಗಲಿವೆ ಎಂಬುದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹ. ಇವು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಆಮೂರ, ಜಿ.ಎಸ್. ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
- ರಾಗಂ, ದೇವರ ಕೊಂದವಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು, ಶುಭ ಪ್ರಕಾಶನ
- ಶ್ರೀಮತಿ, ಎಚ್.ಎಸ್., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್.
- ಸಬಿತಾ ಬನ್ನಾಡಿ, ಸ್ತ್ರೀಲೋಕದ ಒಳಹೊಕ್ಕು, ಪಲ್ಲವ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಎನ್.ಎಸ್. ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ